

Folketingets Socialudvalg
Christiansborg, den 27. november 2003

SOCIALUDVALGET
Alm. del - bilag 146 (offentligt)

Til
udvalgets medlemmer og stedfortrædere.

ORIGINAL

Omtrykt 28/12-03
(manglende sider)

Hermed vedlægges rapport med bilag vedrørende Socialudvalgets studierejse til Minneapolis og Washington D.C. d. 21.-27. september 2003 om frivilligt arbejde i USA.

Med venlig hilsen

Karen Munk Christensen,
udvalgssekretær

Frivilligt arbejde i USA

Socialudvalgets besøg i USA d. 21.- 27. september 2003

Indledning

Folketingets Socialudvalg afholdt den 21.-27. september 2003 en studierejse til USA, der omfattede besøg i Minneapolis og Washington DC.

Formålet med besøget var at studere frivilligt socialt arbejde i USA. Især var fokus rettet mod samspillet mellem frivillige organisationer, private virksomheder og det offentlige i levering af sociale ydelser.

Besøget inkluderede tre dage i Minnesota, hvor delstats- og lokale programmer var i centrum, samt to dage i Washington, hvor udvalget fik indblik i de overordnede initiativer.

I Minnesota afholdtes bl.a. møder med borgmesteren for Minneapolis, Minnesotas socialminister, medlemmer af Minnesotas parlament, samt private virksomheder, frivillige og kristelige organisationer.

I Washington holdt udvalget bl.a. møde med præsident Bush' øverste rådgiver for frivilligt arbejde, John Bridgeland og med Kongressens socialudvalg. Endvidere afholdtes møder med det nationalt førende frivillige organisationsnetværk, *United Way*, og den førende tænketank for sociale og økonomiske spørgsmål, *Urban Institute*.

Vedhæftet er:

- 1. Program og deltagerliste.**
- 2. Referater fra de enkelte møder, inkl. formandens tale ved middagen i ambassadørboligen i Washington D.C.**
- 3. Bilag:**
 - **Notat fra Socialministeriet: "Hvad kan der arbejdes videre med?"**.
 - **Ritzaumeddelelse.**
 - **Avisartikel fra Minneapolis Star and Tribune.**
 - **Ambassadens notat om frivilligt arbejde i USA.**
 - **Socialministeriets notat om frivilligt arbejde i USA.**

Frivilligt arbejde i USA
Socialudvalgets besøg i USA d. 21.- 27. september 2003

1. Program og deltagerliste

Søndag den 21. september 2003

- Kl. 15.40 Afrejse fra Kastrup Lufthavn med SK 943
- Kl. 17.40 Ankomst til Chicago
- Kl. 19.45 Afrejse fra Chicago
- Kl. 21.07 Ankomst til Minneapolis
- Kl. 22.00 Indkvartering på Hotel Le Meridien

Mandag den 22. september 2003

- Kl. 8.30 Morgenmadsmøde på hotellet med Dennis Walter, Minnesota Division of Homeland Security & Emergency
- Kl. 10.00 Besøg i Central Lutheran Church
- Kl. 11.15 Møde og frokost på Greater Twin Cities United Way
- Kl. 14.00 Besøg på Tubman Family Alliance
- Kl. 15.30 Møde med Minneapolis' borgmester R. T. Rybak
- Kl. 18.30 Besøg på Mall of America
- Kl. 20.00 Middag på café California i Mall of America
- Kl. 22.00 Afgang til Hotel Le Meridien

Tirsdag den 23. september 2003

- Kl. 9.00 Møde med Minnesota Council of Non-Profits

Frivilligt arbejde i USA

Socialudvalgets besøg i USA d. 21.- 27. september 2003

- Kl. 11.35 Frokost på café Biaggro
- Kl. 13.00 Rundvisning på Capitol
- Kl. 13.30 Møde med Minnesotas socialminister og lovgivere på State Capital
- Kl. 15.30 Besøg på Goodwill Easter Seals
- Kl. 18.00 Dinner Cruise på Mississippi-floden

Onsdag den 24. september

- Kl. 8.30 Besøg på virksomheden General Mills' hovedkvarter
- Kl. 10.45 Besøg og frokost på fabrikken Siyeza, der er etableret af General Mills
- Kl. 12.45 Besøg på Courage Center
- Kl. 15.30 Cocktailparty, vært er bestyrelsesmedlem Teri Popp fra Courage Center
- Aften til fri disposition

Torsdag den 25. september

- Kl. 7.30 Check ud fra Hotel Le Meridien
- Kl. 8.00 Afgang til lufthavnen
- Kl. 10.17 Afrejse fra Minneapolis
- Kl. 13.30 Ankomst til Washington D.C.
- Kl. 14.30 Møde med President of Urban Institute Dr. Robert Reischauer

Frivilligt arbejde i USA

Socialudvalgets besøg i USA d. 21.- 27. september 2003

- Kl. 16.30 Møde med Kongressen, Repræsentanternes Hus' Human Ressource Subcommittee
- Kl. 17.45 Indkvartering på The Latham Hotel
- Kl. 19.30 Middag hos ambassadør Ulrik Federspiel og dr. Birgitte Federspiel

Fredag den 26. september

- Kl. 8.00 Check ud fra The Latham Hotel
- Kl. 9.00 Møde med president of United Way International Robert Beggan
- Kl. 10.00 Afgang til Det Hvide Hus
- Kl. 10.30 Møde med John Bridgeland, Assistant to the President and Executive Director USA Freedom Corps
- Kl. 12.00 Frokost på Old Ebbitt grill
- Kl. 17.30 Afrejse fra Washington D.C.

Lørdag den 27. september 2003

- Kl. 7.30 Ankomst til København

**Frivilligt arbejde i USA
Socialudvalgets besøg i USA d. 21.- 27. september 2003**

Deltagerliste

Folketingets Socialudvalg:

Tove Videbæk (KRF) (formand)
Hans Andersen (V)
Karsten Nonbo (V)
Jette Jespersen (DF)
Helge Adam Møller (KF)
René Skau Björnsson (S)
Anders Samuelson (RV)

Karen Munk Christensen, udvalgssekretær
Hanne Schmidt, overassistent

Socialministeriet:

Finn Mortensen, departementschef
Grethe Buss, afdelingschef
Jesper Brask Fischer, kontorchef
Dorte Rievers Bindslev, fuldmægtig

Frivilligt arbejde i USA

Socialudvalgets besøg i USA d. 21.- 27. september 2003

2. Referater fra de enkelte møder

Mandag den 22. september 2003 - Minneapolis/St. Paul

Møde med Minnesota Division of Homeland Security & Emergency på Hotel Meridien

Repræsenteret ved: Volunteer Ressource Coordinator Dennis Walter, Mayor Sue Gehrtz og Coordinator, Burnsville Fire Department, Russ Lalim.

Emner:

- Frivilligt arbejde i lokalsamfundet. 11. september 2001 har haft stor indflydelse på intensiteten af det frivillige arbejde. Der er dannet uformelle nabogrupper, frivilligt brandkorps, førstehjælpskurser, "block parties", som har til formål at øge kendskabet til de nærmeste naboer.
- Filosofien er, at det frivillige arbejde skal starte i det små og nedefra og derfra brede sig. Alle - uanset social status, køn og alder - involveres.
- Det frivillige område er i kraftig vækst. Præsident Bush's tale om nationens tilstand den 30. januar 2002 - hvor præsidenten opfordrede alle amerikanere til at dedikere 2 år på at gøre noget for andre - har haft mærkbar indflydelse. De lokale programmer støttes med penge fra præsidentens program, men programmerne kan fuldt ud selv definere, hvordan de griber tingene an.

Besøg i Central Lutheran Church

Repræsenteret ved: Pastor Linda McCuen samt en række frivillige hjælpere.

Kirken er den syvende største i byen. Formålet med "Faith in the City"-programmet er at øge den sociale velfærd. Programmet har eksisteret i 37 år. Besøget fandt sted på en mandag, hvor der er "åbent hus" med bispisning for byens hjemløse. Kirken samarbejder med organisationen "Second Harvest", hvorfra maden leveres. I kirken findes bl.a. genbrugstøj til de hjemløse, som afleveres af Minneapolis' borgere.

Emner:

- Arbejdskraften er for størstedelen frivillig.
- Enlige kvinder med børn er fokusgruppen for hjælpen.
- Der er en aktuel tendens til, at staten skruer ned for blusset på det sociale område. Staten forventer at de frivillige organisationer - herunder de religiøse - tager over.

Besøg hos Greater Twin Cities United Way

Repræsenteret ved: Chief Executive Officer James C. Colville, Vice President Community Building Terri Barreiro og Executive Director Diane Brady.

Greater Twin Cities United Way's Volunteer Ressource Center er et støtte-netværk for alle non-profits i Twin Cities Minneapolis/St. Paul. Varetager de frivillige og nonprofit organisationernes interesser. Støtter mere end 450 programmer i mere end 200 nonprofit organisationer. Netværket har

Frivilligt arbejde i USA

Socialudvalgets besøg i USA d. 21.- 27. september 2003

hjemmesider og telefonlinier for folk, der ønsker at deltage i frivilligt arbejde. Et døgnåbent servicecenter - "United Way 2-1-1" modtager omkring 240.000 opkald årligt om alt lige fra hjælp til at finde telefonnumre til støtte i personlige krisesituationer. Telefonerne bemannes af frivillige.

United Way har eksisteret siden 1887. Nationens historie er baggrunden for organisationen. Det var nødvendigt selv at tage affære, selv at være med til at opbygge. Der eksisterer 1.400 lignende United Ways fordelt over hele USA. United Way i Minneapolis/St. Paul fik sidste år 82 mio. USD ind i støtte - heraf 1/3 fra virksomheder og 2/3 fra personlige midler (ca. 200 USD pr. person i gennemsnit). Har mere end 450 committee volunteers, 10.000 community volunteers og 10.000 fund-raising volunteers.

Emner:

- Incitament til at give frivilligt arbejde: Ønske om at give noget tilbage til samfundet, en mulighed for at få jobberfaring, "ser godt ud på C.V.'et". For at tiltrække/fastholde frivillige er det nødvendigt at arbejdet er meningsfuldt og passer til den enkelte. Organisationer skal nøjagtigt vide, hvad de vil med de frivillige, der ønsker at yde en indsats - ellers kvitter de!
- "Volunteer management" tages meget alvorligt og gribes meget professionelt an.
- Det bliver sværere og sværere at finde frivillige, som kan yde en indsats over en længere periode. Folk er mere og mere til "episodic experiences". Der er brug for at udvikle muligheder for familier og for unge.
- Kommentarer til præsident Bush's "USA Freedom Corps". Ikke mange amerikanere - med undtagelse af unge eller pensionister - kan dedikere 2 år til frivilligt arbejde.
- Vedr. rollefordelingen mellem regeringen og United Ways: Regeringen er langt den største bidragsyder, når det drejer sig om sociale støtteprogrammer. De frivillige fylder "huller", som det offentlige ikke kan dække.
- Regeringsinitiativer tager sig af de "hårde" sager - f.eks. børn, som har begået forbrydelser. United Way initiativer går mere på det præventive - de "bløde" sager - f.eks. at sikre, at børn ikke forlader skolen.

Besøg hos Tubman Family Alliance

Repræsenteret ved: Executive Director Terri Barrero samt en række frivillige hjælpere.

Centret yder bistand til misbrugte kvinder og deres børn og hjælper med genhusning. Der ydes også lægehjælp, hjælp til jobansøgning, undervisning m.v. Centret samarbejder med advokater og børnepsykiatere, som rykker ud til familierne.

Emner:

- Centret fokuserer på "whole families". Involverer ud fra et holistisk/økologisk perspektiv alle parter: Kvinden, manden, børnene, naboerne, etc. Gennem samtaler og anden terapi søges familien reetableret. Der tages avanceret terapi i brug - f.eks. dufterapi, musikterapi, åndedrætsøvelser, healing etc.
- Centret arbejder meget eksperimenterende og afprøver gerne alt, der kan bidrage til formålet: "Help the families heal". Man arbejder ud fra devisen, at det aldrig har hjulpet at sætte folk i fængsel - derfor må man prøve alt andet, til man finder noget, der virker!

Frivilligt arbejde i USA

Socialudvalgets besøg i USA d. 21.- 27. september 2003

- Har netop startet et nyt projekt, hvor en psykolog rykker ud sammen med politiet, når politiet tilkaldes til husspektakler. Af de 70 opkald, man foreløbig havde reageret på, havde ingen af kvinderne bedt om hjælp før – og samtlige tilfælde var gamle kendinge af politiet.
- Centret har årligt kontakt med 40.000 mennesker.
- 85% af både kvinder og mænd fra de voldelige ægteskaber vender ifølge Terri Barrero tilbage til partneren efter samarbejdet med Tubman Family Alliance. Mange, der selv er blevet hjulpet, er senere blevet frivillige, "to give back to society".

Møde med Minneapolis' borgmester R. T. Rybak

Borgmesteren var ledsaget af sin assistent Mark Spector.

Rybak er demokrat - valgt i november 2001 med 65% af stemmerne på sagen: "Doing more with less!" Hans mærkesager er bl.a.: nedsættelse af boligpriserne, miljøbeskyttelse og mere kommunikation mellem politikere og vælgere.

Emner:

- Rybak understregede, at det offentlige rolle i forbindelse med social velfærd ikke er at styre, men at deltage som partner. Samarbejdspartnere er de religiøse menigheder, hvor den lutherske menighed er meget stor.
- Det lokale samarbejde på det sociale område er velfungerende i yderområderne af Minneapolis/St. Paul, men de største problemer findes i City.
- Byen lider under en meget stram økonomi og kan bl.a. af den grund heller ikke løse alle sociale problemer. På spørgsmålet, om myndighederne stiller krav til de frivillige organisationer, var svaret: at man ikke kan stille krav til den hjælp man beder andre om at give. Byen laver dog kontrakter med non-profit organisationer, der bliver vurderet på kvaliteten af deres ydelser.
- Rybak fandt at non-profit organisationer er mere lydhøre og effektive i deres svar på sociale behov.

Tirsdag den 23. september 2003 - Minneapolis/St. Paul

Møde med Minnesota Council of Non-Profits

Repræsenteret ved: Executive Director Jon Pratt, Public Policy Director Marcia Avner m.fl.

Rådet hjælper med at udarbejde politikker på statsligt og lokalt niveau og har et meget stort antal medlemsorganisationer, som finansierer Rådet. Rådet udgiver særlige vejledninger for nonprofit organisationerne og arrangerer workshops og undervisning i bl.a. fundraising. I modsætning til f.eks. United Way gives der ikke direkte støtte til projekterne.

Emner:

- Minnesota er en af de førende stater m.h.t. frivillige aktiviteter. 1 ud af 10 indbyggere arbejder i non-profit organisationer. Filosofien er, at "det er din pligt som borger at gøre en frivillig indsats".

Frivilligt arbejde i USA

Socialudvalgets besøg i USA d. 21.- 27. september 2003

- Bidrag til nonprofit organisationer er skattefrie. Politisk lobbyvirksomhed skal rapporteres, ellers risikerer organisationen at miste sin status som Non governmental organisation (ngo).
- Understregning af ngo'ers vigtige rolle i politikudvikling: Ngo'erne sidder med den erfaring og ekspertise, som politikerne har brug for.
- Betæneligheder ved den aktuelle tendens til, at statsstøtte nu ændres til støtte på mere lokalt niveau. Kan give forvirring og vanskeligheder med at overskue forholdene i de forskellige stater.
- Betæneligheder ved at forhåndstilskud til organisationers aktiviteter erstattes af refusioner.
- Forslag til samarbejde mellem Danmark og USA på det sociale område: At bringe personer, som er involveret i frivilligt arbejde i Danmark og USA, sammen.
- Vigtigheden af, at der er en struktur omkring de frivillige i organisationerne, må ikke undervurderes. Volunteer management er et krav, hvis de frivillige skal fastholdes. Frivilligt arbejde kan både være en god oplevelse, som de involverede ønsker at sprede – eller en dårlig, der afskrækker for altid. Således er organisationernes evne til at kunne absorbere frivillige afgørende.

Møde med Minnesotas socialminister og lovgivere på State Capitol.

Repræsenteret ved: Socialminister Kevin Goodno og andre politikere: Fran Bradley, Linda Berglin, Sheila M. Kiscaden og Lynda Boudreau. Ordstyrer: Jon Pratt.

Emner:

- Lovgivning/programmer på en række sociale felter: børn, sundhed, ældre etc. Der er ikke mange, som falder igennem sikkerhedsnettet.
- Det offentlige laver kontrakter med frivillige organisationer.
- De frivillige organisationer giver en fleksibilitet.
- Hvis det offentlige budget skæres ned, som det p.t. er tilfældet, er det nødvendigt at prioritere.
- Den skæve aldersfordeling: flere ældre, færre yngre giver nye problemer. Sundhedsbudgettet vokser til stadighed.
- Forskelligheden ved frivillige organisationer er en udfordring.
- Frivillige er ofte personer, som tidligere selv har fået hjælp.
- Der er en faldende tendens til at folk involverer sig i frivilligt arbejde
- Folk skal screenes og uddannes til at løse opgaver som frivillige.

Møde hos Goodwill Easter Seals

Repræsenteret ved: Executive Director Michael Wirth Davies og Director of Communication Brian Becker.

Goodwill Easter Seals beskæftiger sig med jobtræning for mennesker med fysiske eller psykiske handicap. Desuden driver virksomheden genbrugsbutikker. Indtægterne fordeles således: 85% - indkomst fra genbrugsbutikkerne, 10% - føderal støtte og 5% - fundraising.

Der er ingen 100% refusion fra det offentlige på nogen ydelser.

Goodwill Easter Seals har netop tegnet 1-årig kontrakt med Ramsey County vedr. træning/uddannelse af Ramsey County's frivillige under mottoet "at gå fra bistand til arbejdsmarkedet". GES har en succesrate på 85 med hensyn til at skaffe folk i arbejde – heraf beholder 70% jobbet, afhængigt af, hvor store problemer, de har skullet overkomme.

Emner:

Frivilligt arbejde i USA

Socialudvalgets besøg i USA d. 21.- 27. september 2003

- Svar på spørgsmålet om, hvorfor man lægger sit arbejde i en nonprofit virksomhed og ikke i profit virksomhed: "Du har en følelse af at være med i noget større - at spille en afgørende rolle for andre mennesker. "At fjerne sig fra "Bowling Alone"- generationen.
- Der bruges megen tid og energi på kontakten til sponsorer: "Donors want to be part of something bigger".
- Konflikt når der er betingelser, som strider mod virksomhedens værdigrundlag, knyttet til tilskud fra f.eks. fonde.
- Mange af de unge, som yder frivilligt arbejde, gør det af hensyn til deres C.V.'er.
- Professionalisme og entusiasme er væsentlige faktorer, når virksomheden skal tiltrække og fastholde arbejdskraft.
- Virksomheden ser en udfordring i at træne folk til jobs, som findes.
- Ledere i non-profit organisationer har et anderledes "mind-set" end ledere i for-profit organisationer. "Skill-set'et" er det samme.
- Volunteer management: Find syv måder at sige tak til dine frivillige – og det skal være ærligt ment.
- Om det bliver sværere eller lettere at tiltrække frivillige afhænger af, hvilke job de tilbydes.

Onsdag den 24. september - Minneapolis/St. Paul

Besøg på virksomheden General Mills' hovedkvarter.

Repræsenteret ved: Director David Nasby m.fl.

General Mills i Minneapolis er en virksomhed, der blandt sine medarbejdere har omkring 800 (70%) frivillige, som udfører socialt arbejde. Sidste år gav virksomheden 75 mio. USD i støtte til en række formål - herunder især støtte til børn og unge. Der er på verdensplan ansat 26.- 27.000 i General Mills virksomheder.

Emner:

- General Mills er med i "5%-Klubben" af virksomheder, som yder mere end 5 % af deres overskud til nonprofit organisationer.
- Velgørenhed fra virksomhederne er ofte forbundet med reklame: F.eks. kampagnen, hvor General Mills donerer 50 cent til brystcancer-velgørenhed for hvert låg af yoghurt mærket "Yoplait". Den har bl.a. givet en stor gruppe faste kvindelige kunder til dette produkt. Velgørenhed kan betale sig.
- Medarbejderne udfører frivilligt arbejde i arbejdstiden. Dette er med til at tiltrække de gode medarbejdere og give virksomheden et godt corporate image. At drive en virksomhed med succes kræver et engageret lokalsamfund.

Besøg på fabrikken Siyeza

Repræsenteret ved: Director Alfred Babington-Johnson og Director David Nasby.

Frivilligt arbejde i USA

Socialudvalgets besøg i USA d. 21.- 27. september 2003

Sieyza betyder: "We are coming". Ideen bag virksomheden er, at skabe et sammenhold, især for kulturelle problemområder - og samtidig producere kvalitetsprodukter, som giver overskud. Produktet er frosne madvarer - grønsager, kød og desserter. De ansatte er afroamerikanere. Sieyza er blevet hædret af præsident Clinton.

Emner:

- Sieyza er etableret af General Mills, men en række andre virksomheder har også været donorer. General Mills har fungeret som døråbner til disse virksomheder. Og det har været vigtig at få virksomhedsledere med gennemslagskraft til at medvirke.
- Der er tale om en forretning, som skal give overskud.
- Samarbejdet i Sieyza bygger på følgende principper: kreativitet, sammenhold, uddannelse, respekt, historie, tro/tillid, excellence, humor og hensyntagen. Holdning til at problemer, der opstår i lokalsamfundet, skal løses af lokalsamfundet.
- Enkeltprojekter i et lokalsamfund nytter ikke – projekterne er nødt til at samarbejde.
- Udvikling af lokalsamfundet er en proces, der aldrig stopper: "It's a journey, not a destination", og alle der deler visionen kan være med.

Video fra Sieyza: "Stairstep: "We're Coming" blev udleveret på mødet. Kan lånes fra Socialudvalgets sekretariat.

Besøg på Courage Center

Repræsenteret ved: Chief Executive Officer Eric Stevens og en række medarbejdere - ansatte og frivillige.

Courage Center er en 76 år gammel organisation, der yder bistand til børn og voksne med handicaps. Centret er et af USA's førende rehabiliteringscentre. Dets motto er "Where abilities and disabilities become possibilities". Ca. 16.000 personer med handicap deltager årligt i centrets aktiviteter: terapi, lejre, klasser, støttegrupper etc. Der er også tilknyttet en afdeling, hvor der tilbydes ophold på centret for kortere eller længere perioder.

Emner:

- Centret benytter sig i vidt omfang af frivillige (2.500) - ofte personer, som selv er blevet hjulpet gennem centret eller deres pårørende
- Centret er præget af optimisme - og humor.
- Staten yder tilskud til centret på 3 mio. USD årligt. 30-40% af budgettet er donationer - enten personlige (90%) eller fra virksomheder (10%). United Ways er en af bidragsyderne.
- Også personer uden sygeforsikring kan få adgang til centret. Staten træder i disse tilfælde til.
- Man arbejder i "co-opetition" med andre tilsvarende centre - d.v.s. konkurrerer, men lærer også af hinanden.
- Frivillige rekrutteres ved mund til mund metoden.
- Frivillige deltager i 70 forskellige funktioner på Centret.

Frivilligt arbejde i USA

Socialudvalgets besøg i USA d. 21.- 27. september 2003

Torsdag den 25. september -Washington D.C.

Møde på Urban Institute

Deltagere: President of Urban Institute Dr. Robert Reischauer og Senior Fellow C. Eugene Steuerle.

Urban Institute er en blandt de førende uafhængige tænketanke vedr. sociale og økonomiske spørgsmål i USA. President Reischauer er tidligere direktør for Kongressens budgetenhed og er en national anerkendt ekspert på det sociale og økonomiske område.

Emner:

- Service på det sociale område i USA er en blanding af offentligt og privat - nonprofit og profit. Der er mere end 1 mio. nonprofit organisationer i USA. Ulempen ved det komplekse system er, at ydelser, som kan fås i én stat, måske ikke kan fås i andre stater, selv om der f.eks. er føderal støtte involveret. Variationerne i udbud mødes ikke med variationerne i det økonomiske behov.
- Det er vanskeligt at måle effektiviteten, og om nonprofits organisationer laver det rigtige. Hvis regeringen er involveret, vil der altid kunne gribes ind, hvis noget går galt.
- Fordelen for Urban Institute ved at være en nonprofit organisation, er, at man bl.a. kan tillade sig at sige nej til opgaver, som man ikke ønsker at gå ind i. Profit organisationer har ikke den samme frihed.
- Områder, som er velegnede til nonprofit: hospitaler, højere uddannelse, kulturinstitutioner, social service m.fl.
- Den frivillige sektor er individualistisk og mangfoldig – den offentlige sektor er ensartet/enstrengt. Frivillige organisationer udfordrer og bryder grænser – de gør ikke nødvendigvis tingene bedre.
- Råd til overvejelse for at ændre det danske sociale system: 1. Giv skattefritagelse for tilskud til velgørenhed i Danmark, 2. Overvej at indføre et kuponsystem til de offentlige sociale ydelser, 3. Udliciter i videre omfang (men bevar ligheden i ydelserne).

På mødet blev udleveret følgende bøger: "Nonprofits & Government" og "Vouchers and the Provision of Public Services". Kan lånes fra Socialudvalgets sekretariat.

Møde med Kongressen, Repræsentanternes Hus' Human Ressource Subcommittee

Deltagere: Matt Weidinger (republikaner) og Nick Gwyn (demokrat).

I Kongressen er Human Ressource Committee ansvarlig for socialsikring, herunder velfærdsreform, støtte til børnefamilier, bistandshjælp, fødevarekuponer, energistøtte m.v.

Emner:

- 1996 velfærdsloven: Denne lov betød en række ændringer på det sociale område, bl.a. at flere, som hidtil havde været på støtte kom i arbejde, og at fattigdom blandt børn (især afroamerikanske og børn af enlige forældre) blev reduceret.
- Der gives tilskud - i form af skatnedsættelser - til virksomheder, som ansætter og fastholder særligt udsatte grupper. Forventningerne er, at antallet af personer på velfærdsydelser vil sænkes yderligere.

Frivilligt arbejde i USA

Socialudvalgets besøg i USA d. 21.- 27. september 2003

- Et forslag til ændring af velfærdsloven, som skulle betyde yderligere forbedringer for samfundets fattigste, blev ikke vedtaget i Senatet. Der arbejdes nu på at komme igennem med dele af lovforslaget.

Grønbog fra 2002 om komiteens arbejde blev udleveret på mødet. Kan lånes fra Socialudvalgets sekretariat.

Middag hos ambassadør Ulrik Federspiel og dr. Birgitte Federspiel

Under middagen gav ambassadøren en redegørelse for de aktuelle problemstillinger i USA: Irak, kommende nominering af præsidentkandidater, den økonomiske situation.

Formandens takketale er vedhæftet.

Fredag den 26. september - Washington D.C.

Møde hos United Way International

Deltagere: President of United Way of America Brian A. Gallagher, President of United Way International Robert Beggan m.fl.

United Way er USA's ledende frivillige organisationsnetværk, hvis formål er "to improve people's lives by mobilizing the caring power of communities". United Way har 1.400 lokalt baserede organisationer og mobiliserede 5 mia. USD (ca. 32,5 mia. DKK) sidste år. United Ways of America er den 3. største fund-raising organisation i USA.

Emner:

- United Way samarbejder med regeringen på mange felter. Eksempelvis blev der efter 11. september vedtaget en lov der gjorde servicekæden "United Way 2-1-1" dækkende for hele USA.
- United Way International har nu 45 lande tilknyttet, men er endnu ikke i Skandinavien. Finland har vist interesse.
- Organisationerne arbejder uafhængigt i de enkelte lande, men efter samme koncept.
- Uden for USA er det især emner som miljø, kvinderettigheder og uddannelse, der beskæftiger organisationerne.
- Globaliseringen har givet nye udfordringer. F.eks. arbejder man p.t. på at skabe et ensartet globalt regnskabssystem.

Møde med John Bridgeland, Assistant to the President and Executive Director, USA Freedom Corps

Frivilligt arbejde er blandt præsident Bushs politiske topprioriteter. USA Freedom Corps er rammen herfor. Der er tale om et samarbejde mellem regeringen, nonprofit og profit virksomheder, religiøse organisationer, uddannelsesinstitutioner m.v. Sidste år opfordrede præsidenten hver amerikaner til at donere mindst 2 år - eller 4.000 timer - til det frivillige arbejde.

Emner:

- John Bridgeland understregede, at alle samfundslag er involveret i USA Freedom Corps.
- Der er etableret et "marked" på Internettet, hvor den enkelte kan finde frivilligt arbejde blandt mere end 60.000 organisationer. 15 mio. besøgte netadressen sidste år.
- Der sker en koordinering til programmer, som tidligere præsidenter har etableret - f.eks. "Kennedys Peace Corps".

- Personer og organisationer har mulighed for at opnå præsidentens anerkendelse "The President's Volunteer Service Award". Det er stærkt incitamentskabende.
- PR for kampagnen opnås desuden ved TV-kampagner, reklamer i biografen eller i forbindelse med produkter. Kampagnen har indtil nu været en succes.
- Prioriteringerne af de frivillige initiativer er: Støtte til unge, sikkerhed i det lokale område, vedligeholdelse af parker, sundhed.
- Indgangen til at få virksomheder til at deltage er at få fat i topcheferne. Præsidentens møder med lederne fra de store virksomheder har haft stor betydning. Lederne ønsker "meaning in their jobs and lives". Eksempelvis havde en stor bank givet 8.200 medarbejdere 6 dage fri til at arbejde som frivillige. Er med til at give virksomheden et godt image. Også de små virksomheder deltager.
- Der er samarbejde med en række lande. Bridgeland udtrykte interesse for at etablere et tættere samarbejde med Danmark om frivilligt arbejde og spurgte til Danmarks forcer på området.

Formand for Socialudvalget Tove Videbæks tale til ambassadør Ulrik Federspiel ved middag i ambassadørboligen i Washington, torsdag d. 25. september 2003

Tak for invitationen og for denne dejlige middag.

Vi kan fra Socialudvalget berette, at vi har haft en virkelig god tur, som har givet masser af nye tanker og idéer til det politiske arbejde.

Der har været nogle "eye-openers" og "mind-movers" indimellem, og vi har set og mødt meget, som vi skal diskutere videre.

Formålet med turen var at studere frivilligt arbejde i USA. Især samspillet mellem frivillige organisationer, private virksomheder og det offentlige i levering af sociale ydelser. Og det har vi så sandelig også studeret!

Vi har haft et tæt program og har besøgt

- en kirke, som havde "åbent hus" for hjemløse
- United Way, som støtter frivillige organisationer, både økonomisk og med rådgivning
- et center for voldsramte kvinder og deres børn – The Tubman Family Alliance
- Minnesota Council of Non Profits, hvor vi mødte Jon Pratt og Marcia Avner, som har skrevet en bog om lobbyvirksomhed
- Minnesotas socialminister og 4 medlemmer af parlamentets udvalg for Health and Human Services
- Goodwill Easter Seals, som er et center, der træner og genoptræner folk til at "gå fra bistands-hjælp til arbejdsmarked"
- General Mills besøgte vi også og hørte både om deres virksomhed, business, og om deres store og engagerede humanitære arbejde samt om, at 70% af deres tusinder af medarbejdere er frivillige i en eller anden form for humanitært arbejde
- Derefter var vi ude på fabrikken Siyeza, hvor man ansætter folk fra et område af byen med megen kriminalitet, dårlige boliger o.s.v. Man giver dem job og selvværd og mulighed for at komme ud af deres elendighed.

Det var et bredt udsnit af frivilligt socialt arbejde, vi så i og omkring Minneapolis

Programmet var virkelig godt sat sammen, og vi har kun ros tilovers for Casper fra ambassaden, som har arbejdet med dette sammen med vores meget engagerede konsul Anelise i Minneapolis.

Alt har klappet – alt er gået efter en snor, og indimellem har man næsten haft tårer i øjnene over det engagement og den positivitet, vi mødte.

I dag har vi så været på Urban Institute her i Washington, så nu kan vi sige, at vi har undersøgt emnet både på lokalt, statsligt og nationalt plan.

Hvad der er sket i DK, mens vi har været i Minnesota, ved I nok mere om end vi.

Men der er dog én meget vigtig nyhed, der er sivet over til os.

Det er, at så snart vi var taget af sted til USA, samlede vores kronprins sig sammen til at sige, at nu ville han forloves med miss Mary Donaldson.

Men – helt ærligt – hvis det var dét, der skulle til, altså at vi rejste herover, ja, men kære venner, så kunne vi da godt være taget herover allerede sidste år!

Nå, men nu er beslutningen så taget, og det glæder vi os over.

Når vi tager herfra i morgen, vil det ud over det rent faglige, politiske også være med nogle stærke indtryk af engagerede mennesker og ildsjæle, der kæmper for at gøre tilværelsen lidt bedre for andre.

Samtidig er der en del udtryk, vi har hørt igen og igen, som vi nok vil huske, f.eks.:

- "giving back to society" altså at give noget tilbage til samfundet / fællesskabet af det, man har fået
- al denne tale om at være en "positiv borger"
- for ikke at tale om 5% klubber og
- at personer og virksomheder kan donere store beløb og trække det hele fra i skat.

Der er virkelig mange ting, indtryk og udtryk, der har sat tankerne i gang.

Nu skal vi i morgen have møde med præsident Bush's rådgiver vedrørende frivilligt arbejde, og så skal vi hjem og fordøje det hele og følge op på én eller anden måde - til gavn for det sociale område i Danmark.

Tak for jeres hjælp – og tusind tak for denne aften.

Notat fra Socialministeriet

USA-besøget: Hvad kan der arbejdes videre med ?

3 af de budskaber, som vi fik med hjem, og som vi bygger en kommende styrket indsats på, er :

- **det skal være let at være frivillig.** Amerikanerne har gjort meget ud af kommunikationen til potentielle frivillige. United Way er et godt eksempel på en effektiv paraplyorganisation, der både varetager de enkelte frivilliges interesser såvel som de frivillige (non-profit) organisationers interesser. F.eks. arbejder United Way for at matche den enkelte borger til det helt rigtige job i en frivillig organisation men støtter også organisationerne i "volunteer-management".

- **virksomhederne er vigtige medspillere, og frivillighed er godt for bundlinjen.** Virksomhedernes sociale ansvar handler også om at styrke forpligtelserne i lokalsamfundet. Fx ved at give mulighed for, at medarbejdere giver lektiehjælp, eller ved at stille lokaler til rådighed til aktiviteter i lokalsamfundet.

Derudover er det en del af virksomhedernes image og markedsføring, fx i kraft af 2- og 5% klubber – dvs. hvor virksomheden årligt giver 2 eller 5 pct af sin omsætning til frivilligt arbejde.

- **frivillighed bygger på engagement i, og forpligtelser for, lokalsamfundet.** Når nye initiativer tages lokalt - fx skilsmisserådgivning eller krise/katastrofeberedskab, så deltager borgerne aktivt i opbygningen.

Det tror vi, er de vigtigste tre budskaber, som der kan arbejdes videre med under danske forhold – samtidig er det budskaber, som holdningsmæssigt viser en forskel mellem USA og Danmark.

Socialministeriet vil med baggrund i ovenstående arbejde på at afvikle en konference med amerikansk deltagelse, hvor emnerne kan blive nærmere belyst.

Vi vil endvidere forsøge at indarbejde inspirationen fra USA i den informationskampagne om det frivillige sociale arbejde, som skal afvikles i foråret 2004.

Og sidst - men ikke mindst - vil vi arbejde på at lave en udvekslings- og samarbejdsaftale med den centrale amerikanske administration om frivilligt socialt arbejde.

/ritzau/

Telegram

Anonym bruger

Relevante begreber

Amerikansk frivillig-politik til Danmark

København, fredag /ritzau/

Se også FRIVILLIGE/USA om USA's sociale system.

Flere frivillige hænder på plejehjemmene. Skattefordele til virksomheder, der leverer frivillig social arbejdskraft. Og ikke mindst en overordnet styring af den frivillige indsats.

Det er nogle af de ideer, som Folketingets Socialudvalg har med sig hjem fra et besøg i USA for nylig. Formålet med rejsen var at lade sig inspirere til, hvordan frivillige i højere grad kan bruges i det sociale arbejde herhjemme.

Med på turen til USA var repræsentanter for de borgerlige partier - Venstre, Konservative, Dansk Folkeparti, Kristeligt Folkeparti, Det Radikale Venstre - samt en enkelt socialdemokrat. Alle er de enige i, at Danmark har meget at lære af USA, når det gælder at inddrage flere frivillige i det offentlige system.

- Den måde, de arbejder på tværs på lokalt, statsligt og nationalt niveau for at gøre et godt stykke socialt arbejde, kan vi lære noget af. Vi fik faktisk så mange gode ideer derovre, at vi nu har aftalt et opfølgende møde, hvor vi beslutter, hvad vi kan gå videre med, siger formand for socialudvalget, Tove Videbæk (KRF).

- Diskussionen af, hvordan vi kan inddrage det frivillige netværk i Danmark noget mere, er vigtig, og én af grundene til, at Socialdemokratiet sagde ja til turen. Ikke at vi skal efterligne den amerikanske model, men der er helt sikkert områder, hvor vi kan lære af dem, siger René Skau Björnsson (S).

SFs medlem af socialudvalget, Villy Søvnald, valgte ikke at tage med til USA. Heller ikke Enhedslisten var repræsenteret på turen.

- Muligheden for at lære af lige præcis USA forekommer mig lidt begrænset. Men hvis man har behov for inspiration i forhold til minimalstaten, så er USA da et nærliggende studieobjekt, siger Villy Søvnald, der ikke er imod at lade frivillige yde en indsats for samfundets svage.

- Hvis de frivillige bliver brugt til at supplere det offentlige system og hjælpe mennesker, der har brug for det, er det en rigtig god idé. Men de skal ikke være kommandostyrker for den socialpolitik, der tilfældigvis er herskende på Christiansborg, siger han.

De danske politikere erkender, at den amerikanske model ikke kan overføres direkte på danske forhold.

- Det lader sig nok ikke gøre. Blandt andet skal fagforeningerne først tages i ed, siger Jette Jespersen (DF).

Desuden kræver det en stram overordnet styring af indsatsen for, at det offentlige sociale system skal kunne drage effektiv nytte af de frivillige. Derfor vil politikerne se nærmere på, om man i Danmark kan indføre et ledende organisationsnetværk i stil med det amerikanske United Way, der på nationalt plan koordinerer de frivilliges indsats. Sidste år mobiliserede United Way for 32,5 milliarder kroner i 1400 lokalt baserede hjælpeorganisationer.

Den amerikanske model om at belønne virksomheder, der leverer frivilligt arbejde, finder måske vej til Danmark. Ideen går ud på, at virksomheder, som giver mere end fem procent af deres indtægter til frivilligt arbejde og stiller frivillige medarbejdere til rådighed, må trække pengene fra i skat.

- Der er virksomheder herhjemme, som tager det sociale arbejde alvorligt. Dem kunne vi give en økonomisk håndsrækning, hvis de kunne trække det fra, siger Tove Videbæk.

Omtrent samtidig med at socialudvalget var i USA, udkom Rådet for Socialt Udsatte med sin første rapport, som konkluderer, at indsatsen over for hjemløse, narkomaner, psykiske syge og andre socialt udsatte i Danmark er alt for ringe.

/ritzau/

FAKTA:

I 1999 ydede 38 procent af den voksne befolkning i Danmark jævnlige ulønnet, frivilligt arbejde. I 1990 var tallet 26 procent.

De frivillige hænder gør gavn i den sociale sektor, i politiske foreninger og organisationer og inden for kultur og idræt.

Flest frivillige udfører socialt arbejde som besøgsven eller rådgiver. Det var tilfældet for 12 procent i 1999 mod 7 procent i 1990.

Kilde: Center for frivilligt socialt arbejde.

/ritzau/

Tidspunkt	03.10.2003 12:59
Kategori	Indland
Prioritet	4
Telegram nr.	4818
Telegram navn	031259:FRIVILLIGE

/ritzau/

Telegram

Anonym bruger

USA's sociale system hviler i høj grad på frivillige skuldre

København, fredag /ritzau/

Se også FRIVILLIGE om Folketingets socialudvalg, der har været i USA.

Mens velfærdsmodellen i Vesteuropa traditionelt har været offentlig, har USA historisk overladt social bistand til det private initiativ.

Det amerikanske sociale system hviler i høj grad fortsat på frivillige skuldre. Private organisationer, som i mange tilfælde er kirkelige, yder en ulønnet indsats til fordel for samfundets fattige, syge og udstødte.

Det er netop aspektet om den frivillige indsats, der har fået Folketingets Socialudvalg til at vælge USA som mål for en studierejse.

Modellen har forekommet naturlig i et land som USA, som voksede sig stor med indvandringens dynamik, der tog fart sidst i 1800-tallet. Den amerikanske drøm handler jo om, at hvis man har viljen og viser initiativ, så kan man forme en lykkelig tilværelse. Alle mennesker er skabt lige, som det hedder i Uafhængighedserklæringen.

Hvis nogen alligevel støder på alvorlige vanskeligheder eller går til grunde, skyldes det uheld i livet. Årsagen er ifølge den gængse opfattelse ikke skævheder i systemet.

I Vesteuropa, hvor fagbevægelser og socialdemokratier stod stærkere, har ideologien været anderledes. Her har bestræbelserne op gennem 1900-tallet været at tilnærme sig lige faktiske vilkår for alle borgere. Omfordelingen af goderne, herunder den offentlige sociale forsyning, har været nøglen. Baggrunden er en opfattelse om, at det gør en forskel, om folk er født ind i øverste eller nederste socialklasse.

Men i takt med, at de offentlige sociale udgifter er vokset, har der været bred enighed om at overveje reformer. Her er det, at centrum-højre politikere på denne side af Atlanten retter blikket mod USA og det omfattende frivillige hjælpearbejde, som pr. definition er gratis. Ydermere kan den amerikanske fremgangsmåde, hvis man er aktiv kristen, virke tillokkende, fordi mange organisationer er religiøse.

Halvdelen af alle amerikanere yder frivilligt arbejde. For lidt over hovedpartens vedkommende foregår indsatsen gennem en religiøs menighed. Amerikanske kirker fungerer ikke kun som et sted for trosbekendelse. De er et socialt fællesskab og løser sociale opgaver.

Tre fjerdedele af alle amerikanere giver frivillige pengebidrag til sociale formål.

Så viljen til at hjælpe i USA, der af nogle uvenligt beskrives som et samfund af egoister, er absolut til stede. Men hjælpen skal være den enkelte borgers valg. Hjælpen skal ikke primært være statens opgave.

Trods denne grundholdning findes der offentlige social- og sundhedsordninger. Det begyndte med sygesikringen under præsident Franklin D. Roosevelt i 1930'erne og fortsatte med blandt andet fødevarerhjælp, medicintilskud og boligordninger under præsident Lyndon B. Johnson i 1960'erne. Cirka 45 procent af de amerikanske forbundsmyndigheders budget går nu til social- og sundhedsformål. Andelen kan forekomme forbavsende høj, men skal ses på baggrund af et relativt lille budget, fordi den amerikanske skatteopkrævning er omtrent halvt så stor pr. borger som den danske.

Ikke desto mindre tales der selv i USA om at nedbringe udgifterne. Præsident Bill Clinton lovede at "gøre en ende på social bistand i sin nuværende form" og fik i 1996 gennemført lovgivning, som blandt andet satte en øvre tidsgrænse for den sociale bistand og knyttede et krav om at arbejde til langvarig ydelse af fødevarerbistand.

Præsident George W. Bush, som er genfødt kristen, er i sin embedstid slået ind på et andet spor.

Bush har fremhævet det frivillige hjælpearbejde. Han har lempet vilkårene for såkaldte "trobaserede" organisationer for at "fremme velgørenhed og forsamle de barmhjertighedens hære, der findes i lokalsamfund i hele Amerika".

Men trods de fælles anstrengelser er der fortsat over 10 procent af de omkring 290 millioner amerikanere, der lever under den officielle fattigdomsgrænse.

Og næsten en tredjedel af alle amerikanske børn under 12 år går sultne i seng, fremgår det af opgørelser fra Det Hvide Hus.

Det er andele, som næppe ville blive accepteret i Vesteuropa.

/ritzau/

Tidspunkt	03.10.2003 13:00
Kategori	Indland
Prioritet	4
Telegram nr.	4820
Telegram navn	031300:FRIVILLIGE/USA

A model of compassion

Brian Peterson/Star Tribune

Hans Andersen, a member of Denmark's Parliament, tried out some of the adaptive office equipment at Courage Center in Golden Valley. Courage's Jen Mundi, center, gave him instructions. Other visiting Parliament members watched.

Minnesota's human services draw global interest

By Jean Hopfensperger
Star Tribune Staff Writer

Danish lawmakers toured a church soup kitchen and several charities in the Twin Cities last week, gathering tips on promoting private philanthropy in its cradle-to-grave welfare system.

The week before, leaders from the former Soviet republic of Georgia researched Min-

nesota children's services to learn how to build their fledgling adoption and foster care systems.

Earlier, a Vatican official traveled to the Twin Cities to study how the state handles racism and immigration problems.

Minnesota, it appears, has developed a global reputation for its human service network, particularly its nonprofit agen-

cies. Hundreds of foreign visitors fly to the state each year to study everything from prostitution rehabilitation to chemical dependency treatment.

In turn, dozens of Minnesota programs are transplanted around the globe. A battered-women's project near Nizhni Novgorod, Russia, for example, duplicates Minnesota centers. A disability clinic in Kanpur, India, replicates parts of Cour-

age Center in Golden Valley.

"We heard that in Minnesota, you have a well-functioning volunteer [nonprofit] sector and we wanted to learn about that," said Tove Videbaek, chairwoman of the Danish Parliament's Social Affairs Committee, who was in the Twin Cities last week.

VISITS continues on A10:
— *Minnesotans benefit, too.*

VISITS from A1

High number of volunteers impresses Danish visitors

During their stay, Videbaek's entourage visited Central Lutheran Church, Goodwill-Easter Seals, the Minnesota Council of Nonprofits, General Mills' philanthropic arm and various agencies.

They were searching for ideas on volunteering and charitable giving that might be useful in Denmark, which is known for offering its citizens health care, free education and kindergarten through college and six weeks paid vacation each year, among other perks. Its citizens, in turn, pay as much as 67 percent of their income in taxes.

The group's last stop was Courage Center, a nationally known rehabilitation center for people with disabilities. After getting a hands-on experience with talking calculators, robots and other futuristic devices, the group sat down with the center's staff.

"Your number of volunteers - 2,500 - is quite amazing," said Anders Samuelson, a member of the Danish Parliament. "How do you get new volunteers?"

The staff responded that word-of-mouth generates the most.

"Why do people here donate money?" asked another Danish lawmaker.

For religious reasons and to "pay back" for services they received, the staff said, adding

that businesses do it to beef up their community status.

As the Danish lawmakers headed to the airport Thursday, Videbaek said she wanted to bring several ideas to lawmakers back home.

Videbaek was impressed with Minnesota's "Five Percent Club," in which businesses donate up to 5 percent of their pre-tax income to charities in exchange for tax deductions. She said the way agencies recruit and recognize volunteers was also important to learn.

Videbaek was intrigued by how the Greater Twin Cities United Way and the Minnesota Council of Nonprofits promoted and strengthened charities.

"We'll go home and have a follow-up meeting of the committee," she said. "We may have a conference [in Denmark] and invite some of the people we met here."

Why Minnesota?

Minnesota's nationally known social service agencies — and models — are a big reason for the many foreign visitors, said Carol Engebretson Byrne, executive director of the Minnesota International Center.

Hazelden, Courage Center, the Mayo Clinic and the Center for Victims of Torture are leaders in their areas. Plus, Minnesota has been a pioneer in many social services. The first

Brian Peterson/Star Tribune
Studying the services at Courage Center, Helge Adam Moller, a Danish Parliament member, stood on a balance board with the help of occupational therapist Lee Ann Matteffy-Horn, right.

battered women's shelter in the nation was started in St. Paul.

and philanthropic sectors also come into play.

The International Center has a contract with the U.S.

State Department that brings hundreds of foreign visitors to Minnesota each year, studying human services and other state models.

Other organizations, such as Connect U.S.-Russia of Minneapolis, also have State Department contracts to teach foreign visitors about domestic violence programs, youth drug rehabilitation and a variety of public health issues.

In addition, several Minnesota agencies actively court foreign exchanges. The Wilder Foundation of St. Paul offers training and internships for foreign visitors who want to build up their nongovernmental and community sectors, said Carol Lukas, director of Wilder's National Services Program.

"We've hosted people from Bulgaria, the Czech Republic, Russia, Serbia, New Zealand, Ghana," she said.

Likewise, the Minnesota Council of Nonprofits is being contacted by Eastern European nations struggling to build private charities and civic organizations. Director Jon Pratt will address a group in Hungary later this year.

"It's another piece of globalization," said Pratt. "People are looking for examples and ideas, and they're pretty sophisticated about it."

Two-way street

Minnesotans benefit too. A group of Russian scientists, for example, brought astronaut space suits to Courage Center to teach staff about use of the suits in therapy for disabled people, said Virginia Schoen-

bohm-Clymer, who heads the center's international committee.

The visit by children's advocates from Georgia to Children's Home Society in St. Paul earlier this month also wound up being a two-way street.

Merab Sanikidze, an official with the Georgian Ministry of Education, was among those sipping tea and eating cookies in the agency's board room, and after listening to staff for half an hour, he took charge of the meeting.

"Why doesn't the United States sign the United Nations children's rights convention?" Sanikidze wanted to know.

"What kinds of rights are children guaranteed in the United States?" he asked. "How long do you track adopted children?"

After the tough line of questioning, the education official appeared relieved. He concluded: "Let's consider our meeting the seed of our relationships for the future."

The result: Children's Home landed a new adoption site. And the Georgians left with some valuable information.

"We're bringing back foster care training, laws for foster care, local and state regulations, licensing rules for families and social workers," said Sanikidze.

"And we're taking back programs for adoptive parents and foster families," he said, adding: "Minnesota is the state where I feel the real America is."

Jean Hopfensperger is at hopfen@startribune.com.

Ambassaden Washington ammail 0651 den 15. september 2003

For Folketings Socialudvalg, Socialministeriet
Kopi Udenrigspolitisk kontor

Frivilligt arbejde og USA – bidrag til indfaldsvinkler

Til inspiration forud for Socialudvalgets og Socialministeriets besøg om frivilligt arbejde og non-profit-sektorens levering af sociale ydelser¹ indsendes et par betragtninger som bidrag til mulige indfaldsvinkler.

Grundlag for betragtningerne er blandt andet drøftelser i Minneapolis/St. Paul og Washington DC.² Organisationer der nævnes eksemplificerende er del af besøgsprogrammet (for reference se venligst dette).

Fordele og ulemper ved brug af nonprofit-organisationer og frivillige

Det mest iøjnefaldende spørgsmål vedrørende brug af nonprofit-organisationer synes at være: Hvad er fordele og ulemper?

Af fordele nævnes (i) fleksibilitet, (ii) innovation, (iii) lavere omkostninger, (iv) specialisering og (v) aktivering. Af ulemper mangel på ensartethed og efterlevelse af specifikke standarder.

1. Non-profit-organisationer fremhæves som mere *fleksible* og have nemmere ved at tilpasse sig særlige og skiftende behov. Givet deres mindre og mere decentrale organisation kan de hurtigere og mere effektivt respondere på klienters behov.

Da Minneapolis-organisationen Good Will Easter Seals pludselig fik et stort antal somaliske klienter, ansatte organisationen en somalier. Det skabte kulturel og sproglig forståelse.

Non-profits beskrives oftest som havende større "kulturel kompetence".

2. Den mindre centrale styring og uafhængige natur giver samtidig mulighed for større grad af *innovation*. Forskellige modeller kan - i det mindre kontrollerede set-up - lettere afprøves. Herefter kan de mest succesfulde indfanges og efterfølges. Organisationen Council for Non-Profits bruger mange ressourcer på forskning og rådgivning af de mere end 1300 medlemsorganisationer i bedste praksiser indenfor organisering, lobbying, fundraising mv.

¹ Folketingets socialudvalgs og Socialministeriets besøg i Minnesota og Washington DC 21.-27. september 2003.

² Indberetningen er blandt andet lavet på baggrund af samtaler i Minnesotas socialministerkommissioner Kevin Goodno, executive director Minnesota Council of Non-Profits Jon Platt, administrerende direktør for Goodwill Easter Seals of Minnesota Michael Wirth Davis, samt assistant to the President John Bridglands kontor, samt General Mills.

3. Visse non-profits synes at kunne høste økonomiske og effektivitetsmæssige gevinster ved at have muligheden for og evnen til at *specialisere* sig i at håndtere en speciel type klienter i en særlig situation. Tubman Family Alliance fokuserer på at møde mishandlede kvinder og deres børns behov. Organisationen giver husly på kort og længere sigt, har institutioner for børnene så mødre frigøres til at arbejde, og tilbyder juridisk bistand. Således er hele pakken af behov for mishandlede kvinder samlet under et tag.

4. Helt grundlæggende nævnes, at non-profits i mange tilfælde er mere *økonomiske* – på grund af deres evne til at tiltrække og gøre brug af frivillige, privat ledelse samt egen evne til at fundraise.

Som et godt eksempel står den lutheranske kirke i Minneapolis, der brødføder 300-350 hjemløse hver mandag. Frivillige påtager sig opgaven. Endvidere er kirkens eksisterende faciliteter åbne i ekstraordinært mange timer for de hjemløse, hvor de blandt andet har adgang til at bruge Internettet, for eksempel til jobsøgning.

5. Endelig peges på, at non-profits er gode til at bygge netværksrelationer, *aktive* og skabe tætte og længerevarende personlige kontakter. Flere forhold er medvirkende hertil: Organisationerne er tættere på brugerne. De ligger typisk i behovsområdet, er åbne længe og generelt gode til at inddrage og uddanne klienterne selv.

Good Will Ester Seals fokuserer på at bringe folk i arbejde. Fundraising-funktionen, butikker med genbrugstøj, bruges også til at træne arbejdsfærdigheder. Klienter ansættes nemlig i tøjbutikkerne, de sidder ved kassen, kører gaffeltruck mv.

Organisationen låner endvidere bankers og butikskæders faciliteter – når disse er lukkede i aftentimerne -- til at uddanne klienter. "For hvis du vil uddanne dig til at arbejde i bank gøres det mest effektivt i bankfilial!" Banker kan derudover reklamere med at støtte iværksætterprojektet og ansætter endvidere oftest de uddannede klienter.

6. Ulemperne – som ikke fremhæves i stor stil af samtalepartnere – synes umiddelbart at være manglende ensartethed i levering af de sociale ydelser, der i større udstrækning – end ved statslig levering og kontrol – er et resultat af decentrale beslutninger. I forbindelse med modtagelse af statslige midler stilles der dog i USA i varierende grad krav om at efterleve visse standarder og om åbenhed for kontrol.

* * *

Når man opgør fordele og ulemper ved udlicitering til nonprofit-organisationer, synes det nærliggende at fokusere på, om det inden for visse typer af ydelser synes mere fordelagtigt end for andre. Hvis der for eksempel er brug for stor statslig kontrol for efterlevelse af konkrete standarder er det måske mindre attraktivt at delegerer? Hvis der er brug for stor grad af

innovation og inddragelse af et specifikt etnisk segment, kan det måske være mere attraktivt? osv.

Højnelse af niveauet for at donere tid og penge

Et andet centralt spørgsmål vedrørende frivilligt arbejde synes at være, hvordan man kan højne niveauet for at donere tid og penge vedrørende nonprofit-sektoren: Hvad motiverer frivillige? Hvordan kan man nedbryde barrierer og gøre det lettere for frivillige at bidrage? Hvordan foregår markedsføringen af frivilligt arbejde i USA? Hvordan kan private virksomheders interesse skærpes for at engagere sig?

1. Flere samtalepartnere peger på, at der er mange forskellige forhold, der *motiverer frivillige* til at engagere sig: Social status og prestige (ved at indgå i en bestyrelse for en organisation), muligheden for at netværke og udvikle sig – sågar nævnes at virksomheder anbefaler deres medlemmere at indgå i ledelsen af frivillige organisationer for at træne deres færdigheder. Derudover nævnes muligheden for at give noget tilbage til samfundet: Hvis man har succes og har overskud eller hvis man selv eller en nærstående har modtaget ydelser fra non-profit verden. Sidstnævnte skaber i øvrigt en positivt selvforstærkende effekt, hvor modtagere bliver givere.

Udover at der synes en vis selvforstærkende effekt med at donere tid og penge til frivilligt arbejde, når den sociale norm først er etableret, peges også på forhold, der yderligere kan fremme processen: Som del af præsident Bushs Freedom Corps og *markedsføringen* heraf er der blandt andet etableret et marked via Internettet, hvor frivilliges interesser kan blive matchet af relevante organisationer (http://www.freedomcorp.gov/for_volunteers/find_opps.asp). Præsidenten har endvidere gjort det til en af sine mærkesager, at alle amerikanere bør donere to arbejdsår til frivilligt arbejde. Budskabet formidles blandet via landsdækkende tv-reklamer.

I USA er der en såkaldt 5%-klub, hvis medlemmer er *virksomheder*, der yder mere end 5% til nonprofit-organisationer. Det er godt for virksomhedens image blandt forbrugere og dermed bundlinjen, men også for at tiltrække og fastholde medarbejdere. Også her opstår der en selvforstærkende effekt, "social konkurrence", hvor virksomhederne kæmper om at stå sig bedst.

Virksomheden General Mills har et specielt yoghurtprodukt. Man besluttede at lancere en kampagne, hvor man donerede 50 cent til brystcancer-velgørenhed for hvert yoghurtlåg, der blev returneret. Man havde sat et loft på 200.000 USD for det første år. Låg svarende til 4.500.000 USD blev returneret. Man besluttede efterfølgende at donere alle 4.500.000 USD. I dag er produktet blandt de mest lukrative for General Mills, henset til en stor gruppe af faste kvindelige kunder.

Eventuelt yderligere dansk-amerikansk samarbejde om frivilligt arbejde

Med hensyn til eventuelt yderligere dansk-amerikansk samarbejde om frivilligt arbejde kunne man eventuelt forestille sig (i) et scholarship for danske universitetsstuderende til en af 300 nonprofit management og lignende programmer på amerikanske universiteter, (ii) brug af udvalgte amerikanske ressourcepersoner som konsulenter på eventuelle danske tiltag eller (iii) udveksling af erfaringer ved måling og højnelse af frivilligt arbejde, også kaldet "socialkapital".

PAV/EB

Casper S. Nervil nr. 0651

IV: Frivilligt socialt arbejde i USA

Frivilligt arbejde i USA er lige så bredspektret og facetteret som landet selv – og det er derfor vanskeligt direkte at sammenligne den danske frivillige sektor og den amerikanske frivillige sektor.

Det frivillige sociale (non-profit) arbejde i USA - i tal

- I USA karakteriseres det frivillige arbejde ud fra sin egenskab af at være ikke-offentligt (NGO's) og nonprofit-orienteret. Ud over at spille en vigtig social og politisk rolle, er den amerikanske nonprofit sektor en særdeles betydelig økonomisk faktor i amerikansk økonomi. Ved nonprofit forstås, at den pågældende organisation eller forening ikke uddeler sit eventuelle overskud til ledelsen eller andre grupper med et ejerforhold til organisationen, fx aktionærer.
- Den amerikanske nonprofit sektor omsatte i 1995 for 502 mia dollars. Det svarer til 6,9 % af det amerikanske bruttonationalprodukt.
- Den amerikanske nonprofit sektor beskæftiger i alt 9,8 % af landets økonomisk aktive befolkning. Andelen tæller både ansatte og frivillige. Det placerer sektoren på en fjerdeplads (efter Holland, Belgien og Irland) ud af i alt 35 lande.
- I 1995 beskæftigede den amerikanske nonprofit sektor 8,6 mio. fuldtidsansatte. Tallet svarer til 46,7 % af al offentlig beskæftigelse, både på lokalt, regionalt og nationalt niveau.
- Omkring 50 % af alle amerikanere over 18 år yder en frivillig indsats i nonprofit sektoren. Dette svarer til godt 5 mio. fuldtidsjob.
- Hovedvægten af nonprofit arbejdet inklusiv den frivillige indsats udføres i USA på uddannelses- og sundhedsområdet og inden for social service.
- Nonprofit-sektoren er ansvarlig for omtrent 2/3 af de sociale serviceorganisationer. Sektoren driver også halvdelen af de amerikanske colleges og hospitaler, de fleste foreninger og stort set alle symfoniorkestre.
- Non-profit-sektorens indtægter fordeler sig således (1995-tal):
 - Midler fra den offentlige sektor: 25,6 %
 - Betaling for serviceydelser: 47,4 %
 - Midler fra privat velgørenhed: 26,9 %

USA - Det frivillige arbejdes historie i korte træk

At den frivillige (non-profit) sektor er så højt udviklet i USA og at den frivillige sektor konsekvent har udfyldt en helt speciel niche, skyldes i høj grad landets specielle historie og kultur.

Hovedpunkter i denne historie er ifølge Johns Hopkins:

- Et kulturelt betinget individualistisk grundsyn hos befolkningen, som har frembragt et modsætningsforhold til centraliseret magt, hvad enten denne er politisk eller økonomisk. Dette har gjort amerikanere meget tøvende overfor at stole for meget på at "systemet" klarer de sociale og økonomiske problemer. Disse områder er derfor blevet overladt til private frivillige organisationer eller foreninger.
- Stærke økonomiske interesser har bestyrket det individualistiske grundsyn med den hensigt at undgå myndighedernes indblanding i forretningslivet og for at undgå beskatning ud over hvad der måtte synes absolut nødvendigt. Dette har bidraget til en "frivilligheds-ideologi", som har gjort støtte til frivillige løsningsmodeller på problemer på det sociale område til et vigtig politisk og ideologisk symbol. Indtil for relativt nylig, har udviklingen af non-profit institutioner og løsningen af sociale problemer været fuldstændig afhængig af frivillig privat støtte.
- En nybyggerhistorie, hvor samfundet udviklede sig før administrationen og myndighederne. Herved udviklede der sig et mønster for kollektiv handling, som kunne sørge for at fælles behov blev imødekommet – i stedet for, at man henvendte sig til myndighederne.
- En historie, hvor religiøs frihed og det at myndighederne ikke blandede sig i religiøse spørgsmål skabte et sikkert "rum" for, at private kunne agere velgørende udenfor statens sfære. Mange tidlige frivillige organisationer indenfor sundhed, uddannelse og det sociale område er begyndt som afdelinger af religiøse institutioner.
- En højst forskelligt sammensat befolkning – som hele tiden får næring af nye indvandrere – har bidraget til at skabe et utal af frivillige organisationer med forskellig kulturel og religiøs baggrund.
- En generelt meget fleksibel lovgivning, der har gjort det muligt at danne og drive private, nonprofit organisationer.
- En stærk forpligtelse og tro på ytringsfriheden og derved opbakning til institutioner, der som borgernes talerør kunne henvende sig til myndighederne eller på anden måde arbejde for at forbedre den fælles velfærd.

- alt dette har resulteret i et bestemt mønster for løsningen af sociale problemer, som har gjort det vanskeligt for myndighederne at gøre sig gældende uden at involvere de private institutioner, såvel nonprofit som for-profit.

Da de sociale systemer blev indført i 1960'erne, var myndighederne nødt til at stole 100 pct. på de private nonprofit organisationers hjælp og støtte – på den måde var myndighederne med til at understøtte en kraftig udvidelse af nonprofit virksomheden.

Men også for-profit virksomheder har en utrolig stor betydning for det frivillige arbejdes udbredelse i USA. Virksomhederne donerer først og fremmest meget store pengebeløb! De giver medarbejderne lønnet frihed til at kunne udføre frivilligt arbejde; andre donerer alle mulige former for produkter (fra bleer til edb-udstyr); nogen stiller ledende medarbejdere til rådighed for frivillige organisationer, som ikke er stærke indenfor ledelse og økonomi; andre stiller mentorer og tutorer til rådighed for frivillige organisationer og foreninger.

Forskellige amerikanske præsidenter har til forskellige tider understreget vigtigheden af, at borgerne føler et ansvar for deres medmennesker, og at alle deltager i at styrke det amerikanske samfund ved at gøre en indsats i deres lokalsamfund. "Giving back to society" lyder måske i danske øre som en floskel, men er ikke desto mindre en meningsfuld frase for millioner af amerikanere, som tager den dybt alvorligt.

“The USA Freedom Corps – the Presidents Call to Service”

Præsident Bush lancerede den 30. januar 2002 "The USA Freedom Corps – the Presidents Call to Service". I den årlige tale til nationen opfordrede præsidenten alle amerikanere til at dedikere mindst 2 år på at gøre noget for andre. Han inkluderede bevidst alle borgere i appellen, fordi alle kan gøre en indsats.

Præsidentens intention var, at USA Freedom Corps (FC) skal være organisationen, der hjælper folk til at kunne imødekomme opfordringen.

Det er præsident Bush selv, der er formand for det koordinerende råd, som arbejder for at styrke "our culture of service" og for at finde muligheder til alle, som ønsker at være frivillige.

- Rådet har som en af sine opgaver at belønne særligt fremragende og ihærdigt frivilligt arbejde og uddeler fra 2003 priser til enkeltpersoner, familier, skoler, virksomheder, trossamfund og lokalsamfund.
- Præsidenten mødes - hver gang han er i landet, med en frivillig ildsjæl og siden marts 2002 har han på den måde takket mere end

140 frivillige fra 36 stater for deres indsats.

Der er allerede opbygget et omfattende Freedom Corps netværk over hele USA, som hjælper individuelle frivillige til at finde muligheder, der matcher deres interesser og talenter. Derudover samarbejder FC med – i øjeblikket – 13 landsdækkende frivilligheds"paraply"organisationer, hvorved FC får en næsten grænseløs udbredelse og gennemslagskraft!

Alene det såkaldte USA Freedom Corps Volunteer Network er den hidtil største frivillighedsformidling for frivillige jobs – millioner af jobmuligheder hos mere end 60.000 organisationer. Og det vurderes at 2,7 mio. mennesker indenfor det første år vil søge efter et frivilligt engagement gennem FC.

Vi vedlægger et udtræk fra Internettet, som vi mener giver en godt indtryk af det omfang, som USA Freedom Corps har fået i løbet af små 2½ år. Teksten giver tillige et indtryk af den retorik, som er i og om den 3. sektor i USA.